

**МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

Мінагрополітики

вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001
тел. 226-25-39, факс 278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
код ЄДРПОУ 37471967
e-mail: info@minagro.gov.ua

**MINISTRY
OF AGRARIAN POLICY AND
FOOD OF UKRAINE**

Minagropolicy

24, Khreshchatyk str., Kyiv 01001
tel. +380-44/226-25-39
fax +380-44/278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
e-mail: info@minagro.gov.ua

04.04.2019 № 37-13-7/9165

На № 1167/0/20-19 від 26.02.2019

**Державна регуляторна
служба України**

*Про погодження проекту наказу
Мінагрополітики*

Міністерство аграрної політики та продовольства України повторно надсилає на погодження проект наказу Мінагрополітики «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України» (далі – проект наказу).

Просимо погодити проект наказу у найкоротший строк.

- Додатки: 1. Проект наказу на 48 арк. в 1 прим.
2. Копія пояснювальної записки на 3 арк. в 1 прим.
3. Аналіз регуляторного впливу на 12 арк. в 1 прим.
4. Копія повідомлення про оприлюднення проекту на 1 арк.
в 1 прим.

В. о. Міністра

О. ТРОФІМЦЕВА

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

НАКАЗ

Київ

№ _____

Про затвердження Правил
пожежної безпеки в лісах України

Відповідно до пункту 8 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 року № 1119, пункту 3 розділу I Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила пожежної безпеки в лісах України, що додаються.
2. Визнати такими, що втратили чинність, накази Державного комітету лісового господарства України від 27 грудня 2004 року № 278 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24 березня 2005 року за № 328/10608, та від 28 грудня 2005 року № 526 «Про затвердження Положення про лісові пожежні станції», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20 січня 2006 року за № 47/11921.

3. Департаменту аграрної політики та сільського господарства у встановленому порядку подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В. Топчія.

В. о. Міністра

О. Трофімцева

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної
політики та продовольства України

№ _____

Правила пожежної безпеки в лісах України

I. Загальні положення

1. Ці Правила пожежної безпеки в лісах України (далі – Правила) встановлюють вимоги пожежної безпеки з метою забезпечення охорони лісу від пожеж та спрямовані на забезпечення організаційних, технічних та інших заходів запобігання лісовим пожежам, зниження можливого матеріального збитку та зменшення негативних наслідків у разі їх виникнення, забезпечення безпеки людей і збереження майна.

Правила є обов'язковими для виконання всіма центральними і місцевими органами виконавчої влади, підприємствами, установами, організаціями незалежно від виду їх діяльності та форм власності, власниками лісів і громадянами України, іноземними громадянами, які перебувають в Україні на законних підставах, та особами без громадянства, що з будь-яких причин перебувають у лісі.

2. Забезпечення пожежної безпеки адміністративних та виробничих приміщень, житлових будинків, споруд тощо, які розташовані на землях лісогосподарського призначення, здійснюється згідно з вимогами, що

встановлені Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

3. Крім Правил слід також керуватися стандартами, будівельними нормами та правилами, іншими нормативними актами, виходячи зі сфери їх дії, які регламентують вимоги пожежної безпеки стосовно лісових насаджень.

4. Пожежна безпека в лісі повинна забезпечуватися шляхом проведення планових профілактичних протипожежних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на землях лісогосподарського призначення.

5. Безпосереднє здійснення заходів щодо охорони лісів від пожеж, їх гасіння і обліку покладається на постійних лісокористувачів та власників лісів.

Умови участі тимчасових лісокористувачів у здійсненні протипожежних заходів визначаються за згодою сторін у договорі на право тимчасового користування землями лісогосподарського призначення.

6. Забезпечення пожежної безпеки в лісі покладається на керівників постійних лісокористувачів та власників лісів.

7. Обов'язки постійних лісокористувачів та власників лісів щодо забезпечення пожежної безпеки об'єктів, розміщених на землях лісогосподарського призначення, визначені статтею 20 Кодексу цивільного захисту України, статтями 64, 83, 86, 90 Лісового кодексу України.

8. Громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які перебувають на території України, а також юридичні особи, які знаходяться на території України, зобов'язані:

виконувати Правила;

повідомляти постійного лісокористувача та власника лісів, територіальний підрозділ Державної служби України з надзвичайних ситуацій, місцеві органи влади про виникнення лісової пожежі.

9. Фізичні та юридичні особи, винні у порушенні вимог Правил, несуть відповідальність згідно із законодавством.

10. У Правилах терміни вживаються у таких значеннях:

1) відпал (пуск зустрічного вогню) – це завчасний пуск вогню по надгрунтовому покриву назустріч низовій або верховій пожежі з метою створення на її шляху широкої загороджувальної смуги;

2) гасіння пожежі – процес впливу сил та засобів, а також використання методів та заходів для ліквідації пожежі;

3) горіння – фізико-хімічний процес із виділенням тепла, світла, диму;

4) добровільна пожежна охорона – працівники постійного лісокористувача або власників лісів, які в разі потреби повинні самостійно гасити окремі лісові пожежі;

5) зона горіння – простір, у якому протікає процес горіння;

6) зона діяльності (обслуговування) лісової пожежної станції – територія лісового фонду, офіційно закріплена за лісовою пожежною станцією з метою проведення попереджувальних профілактичних заходів, виявлення та ліквідації лісових пожеж;

7) зона задимлення – простір, що примикає до зони горіння, заповнений димом;

8) зона пожежі – простір, у якому відбувається пожежа;

9) клас пожежної небезпеки за умовами погоди – показник, що визначається з урахуванням температури повітря і кількості опадів за останні три доби, характеризує ступінь імовірності виникнення лісових пожеж;

10) клас природної пожежної небезпеки – показник, що характеризує лісові насадження за ступенем небезпеки виникнення в них пожеж;

11) крайка лісової пожежі – межа між пройденою або охопленою вогнем територією і не пройденою вогнем;

12) ліквідація пожежі – дії, спрямовані на остаточне припинення горіння, а також на виключення можливості його повторного виникнення;

13) лісова пожежа – стихійне поширення вогню територією лісового фонду. Пожежа вважається лісовою, коли горять не тільки насадження, але й ділянки чагарників, захаращені вирубки, сухий травостій на прогалинах і вирубках, стерня на ділянках тимчасового сільськогосподарського користування на території лісових господарств;

14) локалізація пожежі – дії, спрямовані на припинення можливості подальшого поширення горіння і створення умов для його успішної ліквідації наявними силами та засобами;

15) мінералізована смуга – ділянка території, з якої ґрунтообробними механізмами видалено наземні горючі матеріали. Ширина смуги повинна бути удвічі більша від можливої висоти полум'я низової пожежі;

16) пожежна техніка – технічні засоби для запобігання, обмеження розвитку, гасіння лісових пожеж, захисту людей, матеріальних цінностей і природних ресурсів від їх наслідків;

17) пожежний автомобіль – транспортний засіб, призначений для ліквідації пожеж;

18) пожежний інвентар – інвентар, призначений для гасіння лісових пожеж (лопати, сокири, граблі, бензопили, хлопавки, торф'яні пожежні стволи, ранцеві лісові вогнегасники тощо);

19) пожежний спостережний пункт – споруда, спеціально обладнана для спостереження за певною територією лісового фонду з метою виявлення лісових пожеж;

20) пожежно-рятувальний підрозділ лісової пожежної станції – особовий склад, закріплений за лісовою пожежною станцією на постійній основі (постійний підрозділ) та громадських засадах;

21) пожежонебезпечний період – частина року, у межах якої виникають лісові пожежі (з моменту сходження снігового покриву до настання стійкої вологої осінньої погоди або утворення снігового покриву);

22) пожежостійкі узлісся – смуги листяних або мішаних деревостанів шириною 150–200 м навколо пожежонебезпечних ділянок хвойного лісу, а також смуги, розташовані навколо лісових селищ, дачних ділянок, лісних кордонів;

23) полум'я – простір, у якому згорають пари, газу, суспензії;

24) протипожежна канава – бар'єр для захисту ділянок лісу від підземних пожеж; прокладається межами з торфовищами на їх території у насадженнях із заторфованими ґрунтами шириною внизу 0,2–0,4 м, зверху – 1,5–2,8 м, глибиною – до мінерального шару або до рівня ґрунтових вод;

25) протипожежний розрив – спеціально створена просіка шириною 50–150 м, як правило, з дорогою на її території; є складовою частиною протипожежного заслону і служить місцем організації зупинки верхових пожеж;

26) протипожежний бар'єр – ділянка території, яка перешкоджає розповсюдженню і розвитку лісових пожеж (мінералізовані смуги, технологічні коридори, протипожежні розриви, протипожежні заслони, пожежостійкі узлісся, протипожежні канали, ріки, озера, автомобільні дороги тощо);

27) протипожежний заслон – комбінований (складний) бар'єр, який складається з протипожежного розриву (з дорогою посередині) і смуг лісу з обох його боків, очищених від наземних горючих матеріалів, розчленованих

мережею мінералізованих смуг і обрізаними гілками хвойних дерев на висоту до 2 м;

28) сили і засоби пожежогасіння – відомча пожежна охорона, особовий склад лісової пожежної станції, пожежна й інша техніка, пожежний інвентар, вогнегасні хімічні речовини тощо, які закріплені за лісовою пожежною станцією;

29) тактика гасіння лісової пожежі – вибір методів, способів і засобів гасіння пожежі залежно від характеристики ділянок, охоплених пожежею, і умов, що існують у момент гасіння;

30) технологічний коридор – спеціально створена просіка шириною не менше 10 м вздовж існуючих ґрунтових проїздів, автомобільних доріг із твердим покриттям, протипожежних розривів (до 20 м) у насадженнях для створення мінералізованих смуг з обох боків і проїзду протипожежної техніки;

31) фронт лісової пожежі – найбільш рухома частина крайки пожежі (на рівнині рухається за вітром, у гірській місцевості – угору схилом).

II. Основні види лісових пожеж та їх характеристика

1. Лісові пожежі поділяються на низові, верхові, плямисті та підземні і характеризуються класом пожежної небезпеки насаджень, географічним розташуванням лісів, початком та закінченням пожежонебезпечного періоду, класом пожежної небезпеки за умовами погоди.

2. Низові лісові пожежі – пожежі, які поширюються надґрунтовим покривом (мохи, лишайники, трави, чагарники, деревний опад, лісова підстилка, вітролом, порубкові рештки) і нижнім пологом (підріст, підлісок). Низові пожежі поділяються на слабкі, середньої сили та сильні. Вони характеризуються за параметрами крайки горіння і висоти полум'я.

Слабкі – пожежі зі швидкістю руху фронтальної крайки вогню до 1 м/хв і висотою полум'я до 0,5 м.

Середньої сили – пожежі зі швидкістю руху фронтальної крайки вогню від 1 до 3 м/хв і висотою полум'я від 0,5 м до 1,5 м.

Сильні – пожежі зі швидкістю руху фронтальної крайки вогню більше 3 м/хв і висотою полум'я більше 1,5 м.

3. Верхові лісові пожежі – пожежі, під час яких вогонь поширюється в кронному просторі лісових насаджень. Водночас низовий вогонь розглядається як складова частина верхової пожежі.

Верхові лісові пожежі характеризуються горінням і швидким просуванням вогню по кронах дерев під час сильного вітру. Швидкість верхової пожежі іноді досягає 400–500 м/хв. Під час верхової пожежі вітер розносить палаючі іскри, створюючи нові осередки пожежі.

1) Верхові лісові пожежі за швидкістю поширення поділяються на рухомі та стійкі.

Рухомі – пожежі, які поширюються кронами дерев зі швидкістю більше 4 км/год, значно випереджаючи фронт низових пожеж, спричиняють утворення нових осередків завдяки рознесенню іскор. Під час пожежі згорають хвоя та дрібні гілки, великі гілки і кора дерев обуглюються.

Стойкі – пожежі, які поширюються зі швидкістю до 4 км/год кронами дерев одночасно з просуванням фронту стійкої низової пожежі.

2) Верхові лісові пожежі за параметрами просування фронтальної крайки поділяються на слабкі, середньої сили та сильні.

Слабкі – пожежі зі швидкістю просування фронтальної крайки вогню до 3 м/хв.

Середньої сили – пожежі зі швидкістю просування фронтальної крайки вогню від 3 до 100 м/хв.

Сильні – пожежі зі швидкістю просування фронтальної крайки вогню більше 100 м/хв.

4. Плямисті пожежі – пожежі, що утворилися поза периметром основної пожежі від іскор, які переносяться конвективними потоками.

5. Підземна пожежа – пожежа, що супроводжується безполумневим горінням торфового шару ґрунту. Підземна лісова пожежа виникає у місцях залягання торфу. Під час проникнення вогню в глибину торф'яного масиву відбувається загоряння нижніх шарів торфу.

Швидкість поширення такої пожежі – кілька метрів на добу. Полум'я з підземного осередку пожежі може прориватися назовні, спричиняючи виникнення наземних пожеж у лісових масивах і сільськогосподарських угіддях. Характерна риса торф'яних пожеж – виділення великої кількості диму, що призводить до задимлення значних територій.

6. Лісові пожежі за розмірами (площею) розподіляються на:
невеликі лісові пожежі – пожежі площею до 5 га;
великі лісові пожежі – пожежі площею від 5 до 200 га;
особливо великі лісові пожежі – пожежі площею понад 200 га.

III. Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки

1. Організаційне забезпечення охорони лісу від пожеж здійснюється відповідно до Лісового кодексу України.

2. На лісгосподарських підприємствах Держлісагентства створюється відомча пожежна охорона (далі – ВПО), а власники лісів створюють власну пожежну охорону.

Діяльність ВПО регламентується Положенням, яке розробляється та затверджується Мінагрополітики на підставі Типового положення про відомчу пожежну охорону, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 5.

3. Забезпечення пожежної безпеки на землях лісгосподарського призначення є складовою частиною службових або трудових обов'язків відповідальних посадових осіб постійних лісокористувачів та власників лісів. Ці обов'язки повинні бути відображені у посадових інструкціях, контрактах чи статутах постійних лісокористувачів або власників лісів.

4. Керівник постійного лісокористувача та власники лісів повинні визначити обов'язки посадових осіб (у тому числі заступників керівника) щодо забезпечення пожежної безпеки на землях лісгосподарського призначення, призначити відповідальних за окремі ділянки цієї роботи.

5. Для кожного постійного лісокористувача та власників лісів повинні бути визначені:

порядок проходження посадовими особами навчання і перевірки знань з питань пожежної безпеки в лісі, проведення з працівниками інструктажів та занять з виявлення і ліквідації лісових пожеж, а також відповідальні за їх проведення;

дії посадових осіб державної лісової охорони, відомчої пожежної охорони, чергових з охорони лісу від пожеж, спостерігачів-пожежників (сезонних), добровільної пожежної охорони з робітників і службовців постійного лісокористувача або власників лісів, пожежних команд підприємств, резервних пожежних команд із робітників і службовців постійного лісокористувача або власників лісів, резервних пожежних команд підприємств, установ і організацій, що розташовані, мають об'єкти або проводять роботи в лісі, служби зв'язку у разі виявлення і розповсюдження лісової пожежі, а також переходу її в стан із непередбаченими наслідками;

порядок скликання членів добровільної пожежної дружини та відповідальних посадових осіб у разі виникнення лісових пожеж, виклику вночі, у вихідні і святкові дні.

Працівники постійного лісокористувача або власників лісів мають бути ознайомлені з цими вимогами на інструктажах, під час проходження

спеціального навчання. Основні вимоги Правил пожежної безпеки в лісах України та розроблених до них інструкцій, порядків, дій та інших документів розміщують у спеціально відведених для цього місцях.

6. Керівник та посадові особи постійного лісокористувача і власників лісів до початку виконання своїх обов'язків, а також один раз на три роки повинні проходити навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки.

Особи, діяльність яких потребує знань з питань пожежної безпеки та навичок на випадок виникнення лісових пожеж, проходять спеціальне навчання, інструктажі та перевірку знань з пожежної безпеки за Програмою навчання з питань пожежної безпеки (далі – Програма навчання), яка розробляється та затверджується керівником постійного лісокористувача або власником лісів.

Програма навчання розробляється відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444. Програма навчання погоджується з територіальними органами ДСНС.

Організація своєчасного і якісного проведення спеціального навчання, інструктажів та перевірки знань з питань пожежної безпеки на землях лісогосподарського призначення покладається на керівника постійного лісокористувача та власника лісів, а в структурних підрозділах (лісництво тощо) – на керівника відповідного підрозділу.

Допуск до роботи осіб, які не пройшли спеціального навчання, інструктажу і перевірку знань з питань пожежної безпеки, забороняється.

7.3 метою своєчасного прийому, опрацювання і передавання по інстанціях інформації про лісові пожежі у структурних підрозділах постійних лісокористувачів та власників лісів створюються диспетчерські пункти.

8. Керівником та відповідальним за загальне керівництво гасінням лісових пожеж і їх ліквідацію є керівник постійного лісокористувача чи власник лісів або особа, яка виконує його обов'язки.

9. На вимогу керівника гасіння пожежі Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування і суб'єкти господарювання зобов'язані надати безоплатно для гасіння великих лісових пожеж в його розпорядження вогнегасні речовини, техніку, пально-мастильні матеріали, обладнання, засоби зв'язку, а під час пожежі, що триває понад три години, – харчування, приміщення для відпочинку і реабілітації осіб, залучених до гасіння пожежі.

10. Участь територіальних (місцевих) підрозділів ДСНС у гасінні лісових пожеж встановлюється інструкцією про порядок взаємодії між підрозділами ДСНС і обласними управліннями лісового та мисливського господарства та лісогосподарськими підприємствами, розкладом виїзду пожежних частин гарнізонів пожежної охорони, а також у порядку, передбаченому мобілізаційно-оперативними планами ліквідації лісових пожеж, що розробляються постійними лісокористувачами і власниками лісів та затверджуються місцевими органами виконавчої влади.

Підрозділи ДСНС підпорядковуються у своїх діях із гасіння лісової пожежі керівнику гасіння лісової пожежі і залишають місце пожежі тільки за узгодженням з ним (за винятком обставин, пов'язаних із загрозою життю і здоров'ю пожежних або, у крайньому разі, за викликом центральних (районних) пунктів пожежного зв'язку гарнізонів пожежної охорони).

11. На дорогах, що ведуть в лісові насадження з I–III класами природної пожежної небезпеки, встановлюються шлагбауми (заборонні знаки) з інформацією про заборону в'їзду в ліс протягом високої та

надзвичайної пожежної небезпеки транспортних засобів, крім транспорту, задіяного для лісогосподарської мети.

Класи природної пожежної небезпеки визначаються за шкалою оцінки природної пожежної небезпеки на землях лісогосподарського призначення (додаток 1).

IV. Протипожежні вимоги на землях лісогосподарського призначення

1. Протягом пожежонебезпечного періоду на землях лісогосподарського призначення забороняється:

1) розведення багать на землях лісогосподарського призначення (крім тих, що пов'язані з технологічними вимогами лісогосподарських заходів у спеціально передбачених для цього місцях);

2) відвідування населенням хвойних насаджень при четвертому та п'ятому класах пожежної небезпеки (висока, надзвичайна пожежна небезпека) за умовами погоди або при настанні пожежного максимуму;

3) палити, кидати у лісі непогашені сірники, недопалки, витрушувати з люльок гарячий попіл, крім місць, що обладнані для цієї мети;

4) залишати у непередбачених для цього місцях лісу обмашене, просочене бензином, гасом, мастилом або іншими горючими речовинами ганчір'я тощо;

5) заправляти паливом у лісі паливні баки під час роботи двигуна;

6) експлуатувати машини та інші механізми з несправною паливною та іскрогасною системою;

7) палити або користуватися відкритим вогнем під час проведення робіт з паливно-мастильними матеріалами (переливання пального, заправлення двигунів тощо);

8) використовувати на полюванні пижі, виготовлені з горючих або здатних тліти матеріалів.

2. Підприємствам, установам, організаціям незалежно від виду їх діяльності, форм власності та громадянам забороняється:

1) розміщувати ближче ніж за 100 м від стіни хвойного лісу, 50 м – мішаного, 20 м – листяного склади паливно-мастильних та інших горючих матеріалів, автозаправні станції та вогнебезпечні виробництва, смітники, житлові і виробничі приміщення;

У випадку існуючого ближчого за відстанню розміщення названих об'єктів від стіни лісу здійснювати додаткове протипожежне облаштування цих об'єктів;

2) випалювати траву та інші рослинні рештки на землях лісогосподарського призначення, а також на інших земельних ділянках, що безпосередньо примикають до лісу (у тому числі проводити сільськогосподарські пали);

3) залишати під час будівництва, ремонту та експлуатації доріг, газопроводів, нафтопроводів, мереж електропередачі, зв'язку, радіофікації, інших комунікацій та об'єктів деревні залишки і горючі матеріали джерела горіння;

4) звалювати та спалювати у лісових насадженнях сміття, будівельні залишки, побутові та горючі відходи тощо;

5) здійснювати в лісі без узгодження з постійними лісокористувачами або з власниками лісів роботи з використанням вибухових та інших горючих речовин.

3. Протипожежні вимоги до місць спалювання порубкових решток від заготовки лісу і весняного доочищення місць рубок:

1) під час спалювання порубкових решток необхідно зберегти від пошкодження підріст і дерева, які не підлягають вирубуванню. Спалювання куп починається від межі лісосік і навколо насінневих куртин підросту. Суцільне спалювання порубкових решток забороняється;

2) протягом пожежонебезпечного періоду спалювання порубкових решток виконується тільки у безвітряну або дощову погоду. У посушливий період (10 і більше днів без дощу) спалювання порубкових решток не дозволяється;

3) при спалюванні порубкових решток від заготовки лісу і весняного доочищення місць рубок не дозволяється:

допускати до спалювання осіб, які не пройшли у встановленому порядку інструктаж за програмою спеціального навчання та щорічної перевірки знань;

при виконанні вогневих робіт користуватися одягом та рукавицями зі слідами масел і жирів, бензину, гасу та інших горючих речовин;

зберігати в місцях спалювання горючі речовини та інші горючі предмети і матеріали;

4) місця спалювання повинні бути оснащені первинними засобами пожежогасіння (лопати, сокири, граблі, ємності з водою);

5) після закінчення вогневих робіт виконавець зобов'язаний ретельно оглянути місце їх проведення, усунути можливі причини виникнення пожежі.

4.3 метою зменшення кількості і площі лісових пожеж, їх оперативного виявлення і ліквідації постійні лісокористувачі та власники лісів зобов'язані:

1) виконати всі профілактичні заходи (запобіжні, підвищення пожежостійкості лісів, обмежувальні) на землях лісогосподарського призначення згідно з проектною документацією;

2) здійснювати запобіжні заходи шляхом пропаганди пожежної безпеки в лісах, благоустрою земель лісогосподарського призначення (лісова рекреація), організації контролю за дотриманням вимог правил пожежної безпеки в лісах;

3) підвищувати пожежостійкість лісів шляхом проведення організаційно-технічних і лісогосподарських заходів, направлених на попередження виникнення пожеж, обмеження їх розповсюдження, зниження пожежної безпеки в лісах, підвищення стійкості деревостанів до пожеж та своєчасного їх виявлення;

4) проводити обмежувальні заходи шляхом створення протипожежних бар'єрів, мінералізованих смуг, протипожежних розривів, протипожежних заслонів, пожежостійких узлісь, протипожежних канав, протипожежних технологічних коридорів, облаштування пожежних водойм та під'їздів до них, будівництва лісогосподарських доріг протипожежного призначення;

5) створювати лісову пожежну станцію з урахуванням планів протипожежного впорядкування лісів постійних лісокористувачів, насамперед за наявністю значних площ хвойних насаджень перших трьох класів природної пожежної небезпеки та з урахуванням існуючої мережі доріг, які дають змогу забезпечити своєчасну доставку сил і засобів пожежогасіння до місць можливого виникнення лісових пожеж.

У тих структурних підрозділах постійних лісокористувачів, де не передбачено створення лісової пожежної станції, створюються пункти зосередження протипожежного обладнання та інвентарю;

б) до початку пожежонебезпечного періоду кожного року:
складати та затверджувати річний план протипожежних заходів;
складати мобілізаційно-оперативний план ліквідації можливих лісових пожеж, погоджувати його з підрозділами ДСНС, місцевими підприємствами, установами та організаціями, що включені в цей план;

7) оперативно виявляти шляхом наземного маршрутного патрулювання, авіа патрулювання або спостережень з пожежно-спостережних веж (пунктів, щогл тощо) і ліквідовувати лісові пожежі, що виникають.

Вести первинний облік лісових пожеж і своєчасно інформувати ДСНС про всі випадки пожеж;

8) організувати і здійснювати взаємодію з органами та підрозділами професійної пожежної охорони (державної, відомчої);

9) забезпечити комплекс протипожежних заходів у місцях складування порубкових решток хвойних порід і лісопродукції, що залишені на пожежонебезпечний період;

10) забезпечувати свої потреби необхідною кількістю води для завдань пожежогасіння. З цією метою необхідно влаштовувати джерела водопостачання (пожежні водойми, водонакопичувальні резервуари тощо) у місцях з найвищою вірогідністю виникнення лісових пожеж;

11) проводити у місцевих виробничих колективах, навчальних закладах, зонах відпочинку, що розташовані на землях лісогосподарського призначення, серед населення, по радіо, телебаченню роз'яснювальну роботу з питань дотримання правил пожежної безпеки в лісах України і способів гасіння лісових пожеж;

12) на ділянках зон і місць відпочинку утримувати місця для розведення вогнищ очищеними до мінерального шару ґрунту та обмежувати їх мінералізованою смугою.

Організовувати встановлення наметів для розміщення відпочиваючих у 1-2 ряди з відстанню між ними та рядами не менше 2,5 м. Площа, яку займає одна група наметів, не повинна перевищувати 1000 кв.м, враховуючи відстань між групами 15 м;

13) вживати на радіоактивно забруднених територіях максимально можливих заходів щодо недопущення виникнення лісових пожеж та розповсюдження їх на землі лісогосподарського призначення.

У насадженнях зі щільністю забруднення ізотопами цезію понад 15 Кі/кв.км або стронцію понад 3,0 Кі/кв.км гасіння лісових пожеж проводити спеціальними підрозділами ДСНС.

5. Підприємства, установи, організації, що розташовані, мають об'єкти або проводять роботи (заходи) в лісі або межують з лісовими насадженнями, зобов'язані:

1) мати у своєму розпорядженні протипожежне обладнання та засоби гасіння лісових пожеж згідно додатком 2. У разі виявлення лісової пожежі повідомляти про пожежу постійного лісокористувача або власників лісів і вживати термінових заходів до її ліквідації;

2) узгоджувати з постійними лісокористувачами або власниками лісів місця розташування в лісі об'єктів, проведення робіт (заходів), а до початку ведення пошукових робіт реєструвати місця їх проведення, розміщення баз, маршрути переміщення в лісі тощо;

3) забезпечити проведення відповідальними особами з проведення культурно-масових та інших заходів у лісі перед виїздом або виходом у ліс перед початком пожежонебезпечного періоду інструктажу робітникам, службовцям та учасникам культурно-масових та інших заходів про дотримання правил пожежної безпеки в лісі та попередження виникнення лісових пожеж, а також про способи їх гасіння у разі їх виникнення;

4) зберігати горючі матеріали та речовини тільки в спеціально відведених місцях відповідно до вимог Правил;

5) обладнати місця для паління.

6. Підприємства, які займаються експлуатацією повітряних ліній електропередач, зв'язку і радіофікації, зобов'язані:

1) утримувати просіки, на яких розміщені повітряні лінії, у безпечному щодо пожежного стану відношенні (через кожні п'ять років вирубувати природне поновлення деревних порід і очищати територію від наземних горючих матеріалів);

2) ширина просік для повітряних ліній у лісових масивах приймається:

у насадженнях низькорослих порід дерев висотою до чотирьох метрів – завширшки не менше за відстань між крайніми проводами повітряної лінії електропередачі плюс шість метрів (по три метри з кожного боку від крайнього до гілок дерев проводу);

у насадженнях висотою понад чотири метри – завширшки не менше за відстань між крайніми проводами плюс відстань, що дорівнює середній висоті існуючих насаджень основного лісового масиву з кожного боку від крайнього проводу повітряної лінії електропередачі, при цьому дерева або групи дерев, які ростуть на краю просіки, підлягають вирубці, якщо їх висота перевищує відстань по горизонталі від гілок дерев до проводів повітряної лінії електропередачі;

у байрачних лісах, особливо цінних лісових масивах, лісах степових, лісостепових, гірських районів, які мають важливе значення для захисту навколишнього природного середовища, лісах населених пунктів, лісах зон округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій необхідно забезпечувати таку ширину просік, щоб відстань від проводів під час їх найбільшого відхилення до гілок дерев по горизонталі була не менш як два метри для повітряних ліній напругою 20 кВ, три метри – 110 кВ, чотири метри – 150–220 кВ, п'ять метрів – 330–500 кВ, вісім метрів – 750 кВ;

3) просіки для повітряних ліній електропередачі, які проходять через лісові масиви та інші зелені зони, повинні триматися в пожежобезпечному стані силами тих підрозділів, у віданні яких перебувають ці лінії.

7. Підприємства, у віданні яких знаходяться залізничні та автомобільні дороги вздовж лісових масивів, зобов'язані:

1) очищати смуги відводу вздовж доріг від наземних горючих матеріалів. Ліквідувати вертикальну зімкненість крон хвойних дерев з

наземними горючими матеріалами шляхом підняття крони хвойних дерев на висоту до двох метрів;

2) на межі смуги відводу прокладати мінералізовані смуги і протягом пожежонебезпечного періоду утримувати їх в очищеному стані.

8. Підприємства, що відають експлуатацією трубопроводів, зобов'язані утримувати протягом пожежонебезпечного періоду смуги відводу та охоронні зони трубопроводів, що проходять через лісові масиви, в безпечному щодо пожежного стану відношенні та прокладати мінералізовані смуги вздовж всієї траси трубопроводу, навколо садіб лінійних служб, колодязів, на трубопроводах.

9. Загальні вимоги пожежної безпеки до технічних засобів та пожежного інвентарю:

1) пересувна пожежна техніка (пожежні автомобілі та інша пожежна техніка) повинна утримуватись у приміщеннях (боксах, навісах тощо), в яких забезпечено її нормальні і безпечні умови зберігання;

2) протягом пожежонебезпечного періоду пожежна техніка повинна бути у постійній готовності до виїзду на пожежу: бути справною, мати повний комплект придатного до застосування протипожежного обладнання та інвентарю, заправлена паливом, мастильними матеріалами, забезпечена запасом вогнегасних речовин;

3) пожежні машини та інша пожежна техніка періодично повинні проходити технічне обслуговування згідно з вимогами, встановленими експлуатаційною документацією;

4) використання пожежної техніки, в тому числі пожежного обладнання, інвентарю та інструменту для господарських, виробничих та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням або навчанням протипожежних формувань, забороняється;

5) постійні лісокористувачі та власники лісів повинні мати розроблений та затверджений порядок направлення і прибуття техніки на місце пожежі;

б) на випадок гасіння великих лісових пожеж створюються об'єкти і відомчі резерви паливно-мастильних матеріалів та інших матеріальних ресурсів, а також пункти зосередження протипожежного інвентарю.

V. Порядок організації роботи лісової пожежної станції

1. Основними завданнями лісової пожежної станції (далі – ЛПС) є:

1) виявлення пожеж у лісових масивах із пожежних спостережних веж, щогл, пунктів, телевізійних систем спостереження, під час проведення наземного патрулювання, а також шляхом одержання повідомлень за наявною системою зв'язку, у тому числі від літаків/вертольотів тощо;

2) запобігання загибелі і травмуванню людей під час лісових пожеж;

3) гасіння лісових пожеж (розвідка, локалізація, ліквідація) у разі потреби залучення додаткових сил і засобів пожежогасіння;

4) щоденний нагляд за утриманням у робочому стані закріплених за ЛПС пожежної техніки, пожежного інвентарю та засобів зв'язку. Ведення документації щодо діяльності ЛПС.

2. Тип ЛПС, місце розташування, зона обслуговування, структура, чисельність особового складу, укомплектування пожежною технікою, засобами пожежогасіння і зв'язку тощо визначаються постійними лісокористувачами відповідно до Правил.

3. Залежно від класу природної пожежної небезпеки лісових масивів, лісорослинної зони, структури лісового фонду (типологічної, вікової тощо) і забезпеченості шляхами створюються ЛПС двох типів:

1) першого типу (далі – ЛПС-1) – на базі лісництв з метою забезпечення оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж у зоні діяльності (обслуговування) на початковій стадії та гасіння спільно із ЛПС другого типу великих лісових пожеж;

2) другого типу (далі – ЛПС-2) – переважно на центральних садибах постійних лісокористувачів із більшою кількістю сил і засобів пожежогасіння для забезпечення швидкої ліквідації лісових пожеж у зоні діяльності (обслуговування) та великих лісових пожеж поза її межами; надання допомоги, у разі потреби, іншим лісокористувачам.

4. Площа зони діяльності (обслуговування) визначається класами природної пожежної небезпеки лісових масивів, розташованих у її межах, та часом, необхідним для доставки сил і засобів пожежогасіння до місця імовірного виникнення пожеж (додаток 3).

5. На ЛПС оформляються паспорт та відповідна документація (додатки 4 і 5).

6. При кожній ЛПС організується пожежна команда (далі – команда ЛПС).

7. Команди ЛПС постійних лісокористувачів комплектуються пожежно-рятувальними підрозділами з числа відомчої пожежної охорони чи добровільної пожежної охорони.

8. Структуру та чисельність команд ЛПС визначають постійні лісокористувачі.

9. Керівництво діяльністю ЛПС-1 покладається наказом керівника постійного лісокористувача на одного з інженерно-технічних працівників лісництва, що має відповідну фахову підготовку і досвід щодо гасіння лісових пожеж.

10. Начальник ЛПС-2 призначається наказом керівника постійного лісокористувача із звільненням від виконання інших обов'язків. Він повинен мати відповідну фахову підготовку і досвід щодо гасіння лісових пожеж.

11. До команди ЛПС зараховуються особи, які досягли 18-річного віку та за станом здоров'я можуть виконувати покладені на них завдання.

12. Водії пожежних автомобілів та їх бойова обслуга, мотористи мотопомп зараховуються до складу команд ЛПС на постійній основі.

13. Бригадири лісопожежних бригад призначаються зі складу постійних працівників постійного лісокористувача і залучаються до гасіння лісових пожеж як члени добровільної пожежної охорони.

14. До лісопожежних бригад робітники можуть прийматися на сезонну роботу або залучатися до гасіння пожеж як члени добровільної пожежної охорони постійного лісокористувача.

15. У постійних лісокористувачів, лісові масиви яких характеризуються високою природною пожежною небезпекою, команди ЛПС доцільно укомплектовувати постійними робітниками.

16. Перед початком пожежонебезпечного періоду за планом, що затверджується постійним лісокористувачем, з командами ЛПС у польових умовах проводяться навчання з тактики і техніки гасіння лісових пожеж.

17. Начальник (керівник) ЛПС безпосередньо підпорядковується головному лісничому та керівнику постійного лісокористувача; у випадках, коли ЛПС створено у лісництві, – лісничому.

18. Начальник (керівник) ЛПС зобов'язаний:

1) знати зону діяльності (обслуговування), стан шляхів, розміщення протипожежних бар'єрів і водойм, під'їзди до них, закріплену за станцією техніку та тактику гасіння лісових пожеж;

2) організувати та проводити перед початком і протягом пожежонебезпечного періоду заняття та тренування особового складу команд ЛПС із гасіння лісових пожеж та додержання норм і правил охорони праці;

3) визначати обов'язки особового складу лісопожежних бригад, розподіляти між ними засоби пожежогасіння, зв'язку та транспорт;

4) організувати чітку роботу команд ЛПС та закріпленої техніки;

5) забезпечувати дотримання особовим складом команд ЛПС вимог безпечної ведення робіт під час гасіння лісових пожеж;

6) керувати особовим складом команди ЛПС під час виконання робіт на території зони діяльності (обслуговування);

7) з моменту одержання повідомлення про виникнення лісової пожежі в зоні діяльності (обслуговування) або розпорядження від керівництва постійного лісокористувача забезпечувати негайний виїзд команди ЛПС або окремої лісопожежної бригади до місця пожежі та керувати її гасінням до прибуття вищої службової особи;

8) забезпечувати догляд за технікою, інвентарем тощо, закріпленими за ЛПС, організувати їх ремонт та належне зберігання;

9) вести відповідну документацію щодо роботи ЛПС та обліку часу, витраченого на чергування, обслуговування закріпленої за ЛПС техніки, гасіння пожеж тощо.

19. Якщо в зоні діяльності ЛПС одночасно виникає декілька осередків пожеж, начальник (керівник) ЛПС безпосередньо керує гасінням пожежі в найскладніших умовах, одночасно підтримуючи зв'язок з іншими самостійно діючими лісопожежними бригадами. За неможливості ліквідувати пожежу силами своєї команди повідомляє головному лісничому або керівнику постійного лісокористувача про необхідність допомоги.

20. Начальник (керівник) ЛПС має право:

1) перевіряти стан пожежної безпеки всіх виробничих об'єктів у зоні діяльності ЛПС;

2) виходити з пропозиціями до головного лісничого або керівника постійного лісокористувача щодо усунення виявлених порушень вимог пожежної безпеки в лісах;

3) надавати пропозиції керівництву щодо вдосконалення діяльності, матеріально-технічного забезпечення та заохочення команд ЛПС.

21. Бригадир лісопожежної бригади підпорядковується безпосередньо начальнику (керівнику) ЛПС і зобов'язаний:

1) знати способи гасіння лісових пожеж з використанням наявних засобів пожежогасіння та інвентарю, закріплених за ЛПС;

2) уміти професійно застосовувати пожежну та іншу техніку під час гасіння лісових пожеж, а також володіти навичками радіозв'язку;

3) організовувати роботу лісопожежної бригади в умовах гасіння різних видів лісових пожеж;

4) проводити профілактичні протипожежні заходи;

5) перевіряти знання і забезпечувати виконання кожним членом бригади покладених на нього обов'язків;

б) забезпечувати збереження закріплених за лісопожежною бригадою інвентарю, засобів пожежогасіння та зв'язку, підтримання їх у справному стані;

7) забезпечувати контроль за додержанням особовим складом бригади чинних норм і правил безпеки праці.

22. Водій пожежного і бортового вантажного автомобіля, тракторист-машиніст лісопожежного агрегата, бульдозера, трактора, лісопожежного модуля підпорядковуються начальнику (керівнику) ЛПС або бригадиру лісопожежної бригади і зобов'язані:

1) знати та вміти використовувати закріплену за ними техніку, здійснювати догляд за нею та її поточний ремонт;

2) за розпорядженням начальника (керівника) ЛПС або бригадира окремо діючої лісопожежної бригади виїжджати на закріпленій техніці до місця пожежі та виконувати вказівки керівника гасіння лісової пожежі;

3) додержуватися норм і правил безпеки праці.

23. Робітники лісопожежної бригади підпорядковуються начальнику (керівнику) ЛПС або бригадиру і повинні:

1) знати способи гасіння лісових пожеж з використанням закріпленої за бригадою пожежної та іншої техніки, інвентарю, засобів пожежогасіння, машин і механізмів та вміти професійно користуватися ними;

2) за сигналом тривоги займати номери бойової обслуги на закріпленій за бригадою пожежній техніці, виїжджати до місця лісової пожежі і вчасно виконувати розпорядження бригадира або іншого керівника гасіння лісової пожежі;

3) під час гасіння лісової пожежі не залишати своєї позиції без дозволу бригадира або іншого керівника гасіння (за винятком явної небезпеки для власного життя), вміти надавати першу медичну допомогу потерпілим;

- 4) утримувати у справному стані закріплений пожежний інвентар та вміло застосовувати його під час гасіння лісових пожеж;
- 5) додержуватися норм і правил безпеки праці.

24. ЛПС забезпечуються приміщеннями для розміщення особового складу пожежних команд, зберігання пожежної техніки, інвентарю, засобів зв'язку тощо.

25. Поруч із ЛПС розміщуються:

- пожежний спостережний пункт, вежа (щогла);
- пожежний резервуар місткістю не менше 10 куб.м (ЛПС-2) або колодязь, гідрант, артезіанська свердловина тощо;
- майданчик, пристосований для сушіння пожежних рукавів;
- майданчик для миття пожежних автомобілів або автоцистерн.

26. Пожежна техніка, інвентар та засоби зв'язку, що є на озброєнні ЛПС, мають бути придатними для негайного застосування.

За поданням начальника (керівника) ЛПС до керівника підприємства залучається додаткова кількість тракторів, автомобілів, бульдозерів, іншої техніки та засобів пожежогасіння шляхом зняття їх з інших робіт.

27. Після закінчення пожежонебезпечного періоду пожежна техніка, інвентар та засоби зв'язку ремонтуються і зберігаються в приміщенні ЛПС.

28. Зв'язок між ЛПС, підприємствами, патрульними вертольотами (літаками) здійснюється за допомогою телефонної мережі, наявних засобів радіо та мобільного зв'язку.

29. Робота команд ЛПС здійснюється з урахуванням класу природної пожежної небезпеки лісових насаджень у зоні діяльності (обслуговування) та класу пожежної небезпеки за умовами погоди.

30. У святкові та вихідні дні (з третім і більш високими класами пожежної небезпеки за умовами погоди) до чергування на ЛПС особовий склад пожежних команд залучається у кількості, необхідній для укомплектування бойової обслуги пожежної техніки.

31. Особовий склад команд ЛПС під час гасіння лісових пожеж підпорядковується відповідному керівнику гасіння.

32. Основна форма організації праці на гасінні лісових пожеж силами ЛПС – лісопожежна бригада ЛПС, яка формується на базі пожежного автомобіля (агрегата).

33. Залежно від місцевих умов на ЛПС-1 створюються 1–2 бригади, на ЛПС-2 – до 3–4 бригад.

34. Мінімальний склад бригади ЛПС становить від двох до чотирьох осіб.

35. Для гасіння невеликих лісових пожеж зі складу бригади можуть формуватися пожежні групи, кількісний склад яких визначається відповідно до класу пожежної небезпеки за умовами погоди та місцевими умовами.

36. За розпорядженням керівництва постійних лісокористувачів, у складі яких функціонують ЛПС, їх особовий склад з пожежною технікою і засобами пожежогасіння може направлятися для надання допомоги іншим лісокористувачам.

VI. Порядок організації гасіння лісових пожеж

1. Дії працівників лісогосподарських підприємств, які залучаються до гасіння лісових пожеж, визначаються Держлісагентством або центральним та

місцевим органом виконавчої влади, у сфері управління яких є підприємства, що здійснюють лісогосподарську діяльність.

2. Управління силами і засобами пожежогасіння виконує керівник гасіння лісової пожежі (далі – КГЛП). КГЛП – це старша посадова особа постійного лісокористувача або власника лісів, яка першою прибула на гасіння пожежі.

3. КГЛП на період виконання заходів із попередження та ліквідації надзвичайної ситуації, пов'язаної з лісовою пожежею, в оперативне підпорядкування переходять усі залучені сили та засоби згідно з мобілізаційно-оперативним планом.

4. КГЛП несе персональну відповідальність за організацію робіт і управління підпорядкованими силами, успішне виконання завдань та безпеку працівників, залучених до гасіння пожежі. КГЛП не дозволяється залишати місце пожежі та відпускати учасників гасіння до завершення робіт по локалізації або/та ліквідації пожежі.

5. КГЛП на період виконання заходів із ліквідації надзвичайної ситуації самостійно приймає рішення на проведення евакуаційних заходів, зупинення виробничої діяльності підприємства, обмеження доступу до зони надзвичайної ситуації та зупинення робіт при загрозі життю осіб, які беруть участь у ліквідації пожежі.

6. З прибуттям до місця пожежі КГЛП повинен:

1) оцінити обстановку за зовнішніми ознаками і доповісти вищій посадовій особі, поінформувати штаб на пожежі і територіальний підрозділ ДСНС про пожежну безпеку;

2) прийняти рішення по розстановці наявних сил і засобів для гасіння пожежі та проведення інших невідкладних робіт;

3) підтримувати у подальшому безперервний зв'язок із керівництвом та територіальними підрозділами ДСНС, періодично інформувати про прийняті рішення та обстановку на пожежі.

КГЛП зобов'язаний визначити вирішальний напрям дій сил, при зміні обстановки уточнювати його та своєчасно приймати рішення на перегрупування сил і засобів. Накази, рішення, вказівки повинні бути короткими, точними та зрозумілими для виконавців. Вони можуть доводитися особисто, через оперативний штаб на пожежі, зв'язкових або через технічні засоби зв'язку.

7. Кожна новоприбула до місця пожежі старша посадова особа постійного лісокористувача або власника лісів повинна:

1) оцінити обстановку і визначити правильність організації гасіння пожежі;

2) визначити необхідність виклику додаткових сил і засобів;

3) при необхідності прийняти на себе керівництво гасінням пожежі.

8. Старша посадова особа, що прибула на пожежу, є відповідальною за наслідки гасіння пожежі незалежно від того, чи прийняла вона керівництво на себе, чи ні.

Надання на пожежі старшою посадовою особою наказу КГЛП або минаючи його, є моментом прийняття на себе керівництва гасінням пожежі.

9. Прийняття старшою посадовою особою керівництва гасіння пожежею на себе є обов'язковим, якщо КГЛП не забезпечує управління викликаними на пожежу силами і засобами.

10. Старша посадова особа повинна повідомити своє рішення про прийняття керівництва гасінням лісової пожежі на себе і сповістити про це вищу посадову особу і керівників окремих підрозділів, які беруть участь у гасінні лісової пожежі.

11. Основні завдання КГЛП:

- 1) здійснювати розвідку та оцінку обстановки на пожежі;
- 2) визначити вірогідність поширення вогню на населені пункти та інші об'єкти;
- 3) при розповсюдженні пожежі на велику площу і набуття затяжного характеру розвідку пожежі проводити щоденно, а при необхідності – декілька разів на день. При можливості розвідка пожежі здійснюється з повітря;
- 4) встановити вид і масштаби пожежі по фронту, на флангах і в тилу;
- 5) визначити найбільш небезпечний напрямок розповсюдження вогню та оптимальні місця введення сил і засобів для локалізації і гасіння пожежі;
- 6) провести розрахунок сил і засобів та визначити способи і прийоми гасіння;
- 7) поставити завдання формуванням, організувати взаємодію, позмінну роботу працівників, залучених до гасіння пожежі та забезпечення дій, встановити контроль за виконанням заходів;
- 8) безперервно слідкувати за змінами обстановки на пожежі та оперативно приймати рішення при її ускладненні;
- 9) залучати при необхідності додаткові сили і засоби та забезпечити ефективне їх використання;
- 10) організувати роботу оперативного штабу на пожежі, визначити місце його розташування, інформувати штаб про прийняті рішення;
- 11) створити резерв сил і засобів, організувати позмінну роботу та відпочинок працівників, залучених до гасіння пожежі;

12) призначити з числа осіб керівного складу відповідального за дотримання заходів безпеки;

13) організувати пункт медичної допомоги;

14) особисто переконатися у ліквідації пожежі та визначити тривалість спостереження за місцем ліквідованої пожежі;

15) визначити порядок відбуття сил і засобів після гасіння пожежі.

12. Для залучення додаткових сил і засобів КГЛП повинен визначити:

1) на яку площу може розповсюдитись пожежа до прибуття і введення в дію додаткових сил і засобів;

2) необхідну кількість особового складу і техніки для гасіння пожежі;

3) необхідність залучення спеціальних служб;

4) порядок організації водопостачання для гасіння пожежі (підвіз або перекачка води).

13. Працівники постійного лісокористувача або власника лісів, які виконують маршрутне патрулювання в лісі, спостерігачі-пожежники та інші, що виконують роботи в лісі, громадяни при виявленні лісової пожежі зобов'язанні терміново повідомити структурний підрозділ постійного лісокористувача або власника лісів, підрозділи ДСНС і вжити заходів для її гасіння.

14. Керівник постійного лісокористувача або власник лісів, який отримав повідомлення про пожежу, зобов'язаний терміново вжити заходів з організації її гасіння.

Якщо повідомлення про пожежу безпосередньо надійшло до ЛПС, начальник ЛПС або старший команди пожежогасіння (у разі відсутності начальника ЛПС) приймає рішення про виїзд на пожежу і повідомляє про це старшу посадову особу структурного підрозділу.

15. На випадок, коли на території структурного підрозділу одночасно виникло декілька пожеж або коли швидко погасити пожежу, що виникла, силами однієї ЛПС неможливо, лісничий або особа, яка його заміщає, терміново повідомляє керівнику постійного лісокористувача про направлення на гасіння сил і засобів ЛПС лісогосподарського підприємства або ЛПС сусідніх структурних підрозділів, а при необхідності терміново залучає на гасіння пожежі резервні команди, необхідну техніку і засоби транспорту з виробництва.

16. У тих випадках, коли сил і засобів постійного лісокористувача або власника лісів для гасіння пожеж недостатньо, керівник постійного лісокористувача або власник лісів залучають на гасіння населення, пожежну техніку і транспортні засоби місцевих підприємств, установ і організацій (згідно з мобілізаційно-оперативним планом ліквідації можливих лісових пожеж), підрозділи ДСНС.

17. Команди, окремі бригади, групи, що прибули на гасіння пожежі від ЛПС, пожежного резерву постійного лісокористувача або власника лісів, залучені сили та засоби місцевих підприємств, установ і організацій, підрозділи ДСНС тощо, за можливості, зберігають свою структуру, але за розпорядженням КГЛП ці підрозділи можуть збільшуватися чи розділятися на більш дрібні у разі необхідності.

Кожному з названих підрозділів КГЛП ставить завдання стосовно ліквідації пожежі, відводить частину крайки пожежі і для технічного керівництва та підтримання постійного зв'язку з КГЛП закріплює працівника постійного лісокористувача або власника лісів. Підрозділи, які мають досвід гасіння пожеж, за дорученням КГЛП можуть виконувати доручені роботи самостійно.

Начальники (командири) названих вище підрозділів повинні постійно підтримувати зв'язок із КГЛП і виконувати його вказівки.

18. До складу оперативного штабу на пожежу входять: начальник оперативного штабу і начальник тилу, а також представники взаємодіючих служб міста (населеного пункту).

На великих, складних і тривалих пожежах можуть призначатися заступники начальника оперативного штабу.

КГЛП утворює робочий орган із управління гасіння лісової пожежі – штаб на пожежі.

Оперативний штаб створюється:

на великих і складних пожежах;

за рішенням КГЛП у залежності від обставин.

19. Оперативний штаб організовує:

1) зустріч, розміщення і розподіл на ділянки проведення робіт прибуваючих формувань;

2) розвідку пожежі в процесі її гасіння, збір даних про зміни в обстановці та прогнозування розвитку пожежі;

3) ведення обліку сил і засобів;

4) створення резерву сил і засобів;

5) зв'язок на пожежі;

6) виконання рішень, наказів КГЛП щодо гасіння пожежі, контроль за виконанням задач, що поставлені;

7) контрольно-пропускні пункти і пости безпеки;

8) харчування та відпочинок особового складу під час тривалих пожеж;

9) матеріально-технічне забезпечення залучених підрозділів, заправку пально-мастильними матеріалами і технічне обслуговування залученої техніки;

10) матеріально-технічне забезпечення працюючих на пожежі підрозділів.

20. Основними способами гасіння лісових пожеж є:

- 1) засипання ґрунтом крайки низової пожежі;
- 2) створення загороджувальних мінералізованих смуг і канав на шляху просування вогню;
- 3) гасіння лісової пожежі водою з наземних засобів гасіння;
- 4) гасіння крайки та окремих осередків лісової пожежі шляхом зливу води із літаків та вертольотів;
- 5) відпал (пуск зустрічного вогню).

21. Для боротьби з лісовими пожежами застосовують такі тактичні операції для їх гасіння: повітряна розвідка (моніторинг) пожежі, спостереження за допомогою спостережних веж, в тому числі обладнаних телевізійними системами спостереження, наземне патрулювання, локалізація пожежі та її ліквідація.

22. Повітряна розвідка (моніторинг) лісової пожежі здійснюється за допомогою повітряних суден або літальних апаратів шляхом обльоту району пожежі з метою визначення виду пожежі, масштабу та сили, напрямку переміщення вогню, характеристик місцевості та лісової площі, фактичних метеорологічних умов.

23. Гасіння лісової пожежі проходить у такій послідовності:

- 1) зупинення поширення пожежі;
- 2) локалізація пожежі;
- 3) гасіння осередків горіння, що залишилися на території, пройденій вогнем.

24. Поширення лісової пожежі зупиняють, впливаючи засобами пожежогасіння безпосередньо на її палаючу крайку, що призводить до локалізації пожежі.

25. Способи локалізації та ліквідації лісової пожежі у цілому залежать від її виду (низова, верхова), сили і масштабів, характеристики місцевості та лісової площі, метеорологічних умов, наявності сил і засобів для гасіння.

Для ефективної локалізації лісової пожежі створюються штучні бар'єри з метою недопущення подальшого поширення пожежі. До них належать протипожежна канава, протипожежний бар'єр та мінералізована смуга.

26. Закінчення гасіння лісової пожежі полягає в ліквідації осередків горіння, що залишилися на пройденій пожежею площі після її локалізації.

27. Під час вибору тактичних прийомів і способів гасіння лісових пожеж КГЛП повинен урахувати особливості лісової рослинності, рельєф місцевості (гірський, рівнинний), категорію земель (переліски, галявини, торфовища), інтенсивність і розмір пожежі, прогнозовані погодні умови, наявність сил і засобів боротьби.

28. Остаточне гасіння лісової пожежі полягає в ліквідації окремих осередків горіння, що залишилися на пройденій пожежею площі після її локалізації.

**Заступник директора Департаменту
аграрної політики та сільського
господарства**

О. Альшанова

**ШКАЛА ОЦІНКИ ПРИРОДНОЇ ПОЖЕЖНОЇ НЕБЕЗПЕКИ
НА ЗЕМЛЯХ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ**

№ п/п	Клас пожежної небезпеки	Об'єкт загоряння (характерні типи насаджень і умов місцезростання, категорії не вкритих лісовою рослинністю і нелісових земель)	Найбільш імовірні види пожеж, умови і тривалість періоду їх можливого виникнення і розповсюдження
1	2	3	4
1	I	<p>Насадження хвойних порід віком до 40 років в усіх типах лісорослинних умов місцезростання (далі – ТЛУ). Насадження хвойних порід старші 40 років у дуже сухих (0) і сухих (1) гідротопах.</p> <p>Насадження сосни гірської, ялівця, туї незалежно від віку та ТЛУ.</p> <p>Незімкнуті лісові культури та інші не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, призначені для відтворення лісів, які розміщені в ТЛУ зростання хвойних порід.</p> <p>Насадження з рівнем радіаційного забруднення. 15 Кі/км² (555 кБк/м² і вище, незалежно від породного складу, віку і ТЛУ).</p> <p>Нелісові землі – торфорозробки.</p>	<p>Низові, верхові та підземні пожежі можливі протягом пожежонебезпечного періоду</p>
2	II	<p>Насадження хвойних порід понад 40 років у свіжих (2) гідротопах.</p> <p>Насадження листяних порід у дуже сухих (0) і сухих (1) гідротопах.</p> <p>Незімкнуті лісові культури та інші не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, призначені для відтворення лісів, які розміщені в ТЛУ зростання листяних порід.</p> <p>Нелісові землі-лінії електромереж, зв'язку, радіофікації, газопроводи, нафтопроводи, інші комунікації, плавні очеретяні та з тростинною рослинністю.</p>	<p>Низові пожежі можливі протягом усього пожежонебезпечного періоду, а верхові – у періоди пожежних максимумів</p>
3	III	<p>Насадження хвойних порід понад 40 років у вологих (3) гідротопах.</p> <p>Насадження листяних порід у свіжих (2) гідротопах.</p> <p>Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – лісові розсадники, плантації та</p>	<p>Низові та верхові пожежі можливі у періоди пожежних максимумів</p>

1	2	3	4
		шкілки усіх видів, дендрологічні сади, теплиці та оранжереї, біогалявини, ремізи, майданчики для підгодівлі, декоративні галявини, місця масового відпочинку. Нелісові землі – рілля, сіножаті, пасовища, полонини, сади, виноградники, шовковичники, ягідники, балки, яри, круті схили, цвинтарі.	
4	IV	Насадження хвойних порід понад 40 років у сирих (4) і мокрих (5) гігротопах. Насадження листяних порід у вологих (3) і сирих (4) гігротопах.	Низові пожежі можливі у періоди пожежних максимумів
5	V	Насадження листяних порід у мокрих (5) гігротопах. Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – лісові шляхи, просіки, лісові протипожежні розриви, лісові осушувальні канали і дренажні системи, стежки, технологічні коридори, волоки, візири, окружні межі. Нелісові землі – болота, ріки, озера, стави, садиби, адміністративні і господарські території, піски, кам'яністі розсипи.	Низові та підземні пожежі можливі при довгострокових посухах

Пожежна небезпека встановлюється на один клас вище:

1. для насаджень з переважанням хвойних порід, будова або інші особливості яких сприяють переходу низової пожежі у верхову (різновікові хвойні насадження з вертикальною зімкненістю намету), густого високого (більше 2 м) підросту хвойних, підліску хвойних порід (ялівці чагарникові та інші чагарники) захищеністю більше 10 м³/га;

2. для земель лісгосподарського призначення, крім вод, що прилягають до доріг загального користування або розташовані на відстані 50 м і менше від залізниць, земель житлової та громадської забудови земельних ділянок для садівництва, а також підприємств, які використовують відкритий вогонь;

3. для насаджень з рівнем радіаційного забруднення від 1 до 14 Кі/км² (від 37 до 554 кБк/м²) незалежно від породного складу, віку і ТЛУ;

4. для насаджень в межах міст та інших населених пунктів, лісопарковій частині лісів зелених зон, у зонах регульованої та стаціонарної рекреації національних природних і регіональних ландшафтних парків, рекреаційно-оздоровчих лісах поза межами зелених зон.

Додаток 2
до Правил пожежної безпеки в лісах України
(підпункт 1 пункту 5 розділу IV)

**Мінімальні норми
забезпечення протипожежним обладнанням та засобами
гасіння лісових пожеж структурних підрозділів постійних лісокористувачів**

№ п/п	Обладнання, інвентар	Пункти зосередження пожежного інвентарю	ЛПС-1	ЛПС-2
1	2	3	4	5
1	Пожежна машина, шт.	-	1	2
2	Лісопожежний модуль, шт.	-	1	1
3	Причіпна цистерна або ємність не менше 0,7 м ³ , шт.	1	-	-
4	Трактор, шт.	1	1	
5	Плуг, ґрунтообробне обладнання, шт.	1	1	
6	Мотопомпи, шт.	1	1	2
7	Бензопила, шт.	1	1	1
8	Запалювальний апарат, шт.	1	1	1
9	Ранцеві оприскувачі, шт.	5	10	20
10	Всмоктувальні рукави довжиною 4 м, шт.	1	2	4
11	Рукави напірні, погонних метрів	100	200	400
12	Сітка до всмоктувальних рукавів, шт.	1	2	2
13	Лафетні стволи, шт.	-	1	2
14	Стволи ручні, шт.	2	2	4
15	Ключі до гайок всмоктувальних рукавів, шт.	1	2	2
16	Розгалуження трьохходові, шт.	-	1	2
17	Головки з'єднувальні перехідні 50х70 міліметрів, шт.	-	1	2
18	Затискачі рукавів, шт.	2	2	4
19	Затримки рукавні, шт.		2	4
20	Лопати, шт.	10	20	40
21	Сокири, шт.	3	5	8
22	Граблі, шт.	5	10	20
23	Пожежний спецодяг, шт.	Не менше кількості членів команди		
24	Аптечки першої медичної допомоги, шт.	2	5	5

Примітка: У залежності від місцевих умов перераховане обладнання може бути замінене або доповнене.

Додаток 3
до Правил пожежної безпеки в
лісах України (пункт 4 розділу V)

**Радіуси можливого обслуговування площ лісового фонду лісовими
пожежними стаціями залежно від класу пожежної небезпеки насаджень та
швидкості руху транспорту**

Клас природної пожежної небезпеки	Радіуси зони обслуговування ЛПС (км) при швидкості руху транспорту, км/год				Час доставки сил і засобів пожежогашіння транспортом
	20	25–30	40	50	
1	5	8	10	12	15 хвилин
2	10	15	20	25	30 хвилин
3	20	30	40	50	1 година
4	40	60	80	100	2 години
5	40	60	80	100	2 години

Додаток 4
до Правил пожежної безпеки в лісах
України (пункт 5 розділу V)

(Титульний аркуш)

Затверджено керівником підприємства

Паспорт лісової пожежної станції

Місце розміщення ЛПС:

Держлісгосп _____

Лісництво _____

Населений пункт (квартал) _____

Зона діяльності (обслуговування) ЛПС:

Номери кварталів та їх загальна площа:

Разом загальна площа _____ га,

у тому числі:

лісові землі _____ га, з них вкриті лісовою рослинністю _____ га;

нелісові землі _____ га

Викопіювання з плану лісонасаджень у зоні обслуговування ЛПС

Умовні позначення:

Лісова пожежна станція 1 типу
(колір чорний).....

Лісова пожежна станція 2 типу
(колір чорний).....

Межа території, що обслуговується станцією
(колір чорний).....

Пункт зосередження дрібного пожежного інвентарю
(колір чорний).....

Пожежний спостережний пункт (вежа, щогла тощо)
(колір чорний).....

Протипожежний бар'єр, цифра – ширина смуги, м
(колір чорний).....

Мінералізована смуга, цифра – ширина смуги, м
(колір чорний).....

Пожежне водоймище, цифра – місткість водойми, куб. м
(колір чорний).....

Класи природної пожежної небезпеки насаджень (лісових ділянок)

КЛАС	1	2	3	4	5
КОЛІР	червоний	рожевий	жовтий	зелений	синій

Додаток 5
до Правил пожежної безпеки в лісах
України (пункт 5 розділу V)

Документація ЛПС

ЖУРНАЛ

закріплення за особовим складом команди ЛПС пожежної техніки, інвентарю та засобів зв'язку

№ п/п	Найменування, марка	Державний номер	Прізвище та ініціали	Посада	Дата		Примітка
					закріплення	вилучення	
1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

Список бойової обслуги пожежних автомобілів (агрегатів) ЛПС

№ п/п	Пожежний автомобіль, мотопомпа тощо	Пожежне устаткування та інструмент	Склад бойової обслуги	Примітка
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України»

Мета: Встановлення вимог пожежної безпеки в лісах, спрямованих на підвищення рівня пожежної безпеки в природних екосистемах та зменшення кількості лісових пожеж.

1. Підстава розроблення проекту акта

Проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України» (далі – проект наказу) розроблено на виконання пункту 3 розділу I Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697 та приведення нормативно-правових актів у сфері пожежної безпеки у відповідність до вимог законодавства.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Зміна клімату та глобальне потепління призвели до збільшення кількості пожеж в лісових масивах. Встановлення вимог пожежної безпеки в лісах спрямоване на підвищення рівня пожежної безпеки в природних екосистемах та зменшення кількості лісових пожеж.

Проект наказу повністю враховує вимоги Кодексу цивільного захисту України та Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

3. Суть проекту акта

Проектом наказу пропонується вдосконалення нормативної бази з лісопожежної тематики, визначення ступеня участі власників лісу в процесі проведення профілактичних протипожежних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на території земель лісогосподарського призначення України, забезпечення захисту населення і території від надзвичайних ситуацій в природних екосистемах.

Реалізація проекту наказу дозволить запобігти виникненню лісових пожеж та не допустити значних безповоротних екологічних і економічних втрат, встановити загальні вимоги з пожежної безпеки на землях лісогосподарського призначення.

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють Конституція України, Кодекс цивільного захисту України та Правила пожежної безпеки в Україні,

затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту наказу не потребує додаткових фінансових витрат з Державного чи місцевих бюджетів України.

6. Прогноз впливу

Реалізація проекту наказу за предметом правового регулювання не матиме впливу на суспільні відносини.

7. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу не стосується прав осіб з інвалідністю.

Проект наказу не матиме впливу на інтереси окремих верств (груп) населення, об'єднаних спільними інтересами, суб'єктів господарювання тощо.

8. Громадське обговорення

Проект наказу підлягає оприлюдненню на офіційному веб-порталі Держлісагентства (dklg.kmu.gov.ua) та Мінагрополітики (minagro.gov.ua).

9. Позиція заінтересованих органів

Проект наказу потребує погодження Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством екології та природних ресурсів України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Державною регуляторною службою України, Державною службою України з питань праці.

10. Правова експертиза

Проект наказу підлягає державній реєстрації у Міністерстві юстиції України.

11. Запобігання дискримінації

У проекті наказу відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

11¹. Відповідність принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

У проекті наказу відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

12. Запобігання корупції

У проекті наказу відсутні процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією. Проект наказу не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

13. Прогноз результатів

Реалізація наказу сприятиме підвищенню рівня пожежної безпеки в лісах, забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій в природних екосистемах та дозволить не допустити масштабних лісових пожеж.

**В. о. Міністра
аграрної політики
та продовольства України**

« » _____ 2019 р.

О. ТРОФІМЦЕВА

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту наказу Мінагрополітики
«Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України»

I. Визначення проблеми

Проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, полягає у тому, що на даний час відсутні єдині Правила пожежної безпеки в лісах України, що дозволяли би ефективно попереджати виникненню пожежної небезпеки серед користувачів лісу. У зв'язку з чим, виникла необхідність розробити відповідний проект регуляторного акта, який міститиме чіткі положення Правил пожежної безпеки в лісах України.

Лісові пожежі були і є найбільшим лихом для лісу.

Щорічно в світі виникає в середньому близько 400 тисяч лісових пожеж, якими наносяться величезні збитки лісовому фонду, знищуються мільйони га лісів, що складає від 0,5 до 1% усіх лісів Землі.

За лічені хвилини вони можуть знищити або пошкодити лісові насадження, що вирощувалися десятиріччями.

Лісові й торфові пожежі завдають великих збитків державі, а при неналежній організації боротьби з ними може постраждати і населення, яке проживає в зоні їх поширення.

При цьому, збитків зазнають не лише лісові масиви та рослинність, гинуть також дикі тварини, птахи, комахи. Також лісові пожежі несуть значний рівень небезпеки для населення та майна, що межує з лісами.

Державні витрати на ліквідацію наслідків можливих негативних явищ можуть зрости у десятки разів.

Пожежі в природних екосистемах є однією із загроз літнього періоду на території України. Щорічно лише у лісових масивах фіксується близько 3,5 тис. лісових пожеж, які знищують більше 5 тис. гектарів лісу.

До території з високою і надзвичайно-високою пожежною небезпекою відносяться 4 млн га лісових масивів, 2,2 млн га торфовищ і понад 277 тис. га природних заповідників. Захист територій і населення – стратегічне завдання.

Лісовий фонд України майже на 50 % складається з хвойних лісів, з яких 60 % займають молодняки. Залісненням на сотнях тисяч гектарів створені соснові насадження, які досягли віку 15—30 років, а це критичний період у пожежному плані.

Північний та східний регіони України, де щорічно буває в середньому відповідно 37 і 40 % усіх лісових пожеж, є найбільш пожежонебезпечними.

Динаміка пожеж за останніх 5 років наведена в таблиці.

Рік	2014	2015	2016	2017	2018
Кількість випадків	1486	2225	945	2371	1297
Площа, га	16677	2625	1101	5474	1367
Збитки, тис. грн	51259	10588	5190	43902	27395

В таблиці зазначені лише збитки від пожеж, що понесли лісогосподарські підприємства, без витрат Державної служби України з надзвичайних ситуацій на їх ліквідацію.

Правила пожежної безпеки в лісах України, затверджені наказом Державного комітету лісового господарства України 27.12.2004 № 278, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 24 березня 2005 р. за № 328/10608, приймалися відповідно до Закону України «Про пожежну безпеку», який відповідно до підпункту 3 пункту 2 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Кодексу цивільного захисту України втратив чинність.

Проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України» (далі – проект наказу) розроблено у зв'язку із втратою чинності Закону України «Про пожежну безпеку» та набрання чинності Кодексу цивільного захисту України та Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697 (далі – Правила).

Відповідно до пункту 3 Правил центральні органи виконавчої влади з урахуванням специфічних умов та особливостей щодо забезпечення пожежної безпеки об'єктів, віднесених до їх сфери управління, за необхідності видають галузеві правила пожежної безпеки, які не повинні суперечити цим Правилам та знижувати їх вимоги.

Відповідно до пункту 33 частини другої статті 17 Кодексу цивільного захисту України центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, затверджує загальнодержавні правила техногенної та пожежної безпеки, а також вимоги, інструкції і методики, інші нормативно-правові акти у сфері техногенної та пожежної безпеки, які є обов'язковими для всіх підприємств, установ, організацій.

З огляду на зазначене, вирішення питань, перелік яких визначено чинними на цей момент Правилами, є неможливим та пропонується врегулювати шляхом реалізації проекту наказу Правил.

Проект наказу повністю враховує вимоги Кодексу цивільного захисту України та інших нормативно-правових актів, що діють у сфері пожежної безпеки.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

Дана проблема не може бути розв'язана за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки не буде визначено принципово нових

нормативних приписів стосовно забезпечення вимог пожежної безпеки, що встановлюються з метою забезпечення охорони лісу від пожеж.

Позиція щодо відмови від врегулювання цієї проблеми спричинить до значного пошкодження та знищення лісових ресурсів, економічних втрат промисловості в діловій деревині, призведе до екологічних проблем та соціального вибуху, а тому є неприйнятною.

Єдиним способом вирішення проблеми, яку передбачається розв'язати, є прийняття запропонованого регуляторного акта.

II. Цілі державного регулювання

Основною метою проекту регуляторного акта є вдосконалення нормативної бази з лісопожежної тематики, визначення ступеня участі власників лісу в процесі проведення профілактичних протипожежних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на території земель лісгосподарського призначення України, забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій в природних екосистемах.

Метою проекту регуляторного акта є встановлення вимог пожежної безпеки, спрямованих на підвищення рівня пожежної безпеки та зменшення кількості пожеж у лісах України, незалежно від форм власності лісокористувачів.

Основними цілями його прийняття є визначення:

організаційних заходів щодо забезпечення пожежної безпеки;

обов'язків постійних лісокористувачів та власників лісів, а також участі

тимчасових лісокористувачів до здійснення ними протипожежних заходів;

обов'язків громадян щодо забезпечення пожежної безпеки в лісах;

порядку дій у разі виникнення лісових пожеж.

Цей регуляторний акт розв'язує проблему в цілому.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Затвердити Правила в новій редакції.	Обраний спосіб забезпечує дотримання вимог пожежної безпеки в лісах, спрямованих на підвищення рівня пожежної безпеки в природних екосистемах та зменшення кількості лісових пожеж.
Альтернатива 2 Невтручання і залишення	Зазначений спосіб є неприйнятним, оскільки суперечить вимогам чинного законодавства. Призведе до зростання кількості пожеж в природних

Вид альтернативи існуючої ситуації.	Опис альтернативи екосистемах, збільшення бюджетних витрат на гасіння лісових пожеж та рекреацію лісів.
Альтернатива 3 Відсутність регулювання.	Скасування наказу Державного комітету лісового господарства України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України» (стара редакція), новий наказ не затверджувати. Зазначений спосіб є неприйнятним, оскільки призведе до збільшення кількості лісових пожеж та шкоди, заподіяної вогнем докільцю і лісовим насадженням.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Затвердити Правила в новій редакції.	Високі. Забезпечення пожежної безпеки в лісах України на площі 10,4 млн га, які є її національним багатством. Налагодження більш ефективного механізму використання коштів, передбачених у державному бюджеті для охорони і захисту лісів від пожеж.	Витрати в межах видатків бюджетної програми, передбачених на відповідний рік, та власних коштів лісгосподарських підприємств.
Альтернатива 2 Невтручання і залишення існуючої ситуації.	Мінімальні	Зростання кількості пожеж в природних екосистемах, збільшення бюджетних витрат на гасіння лісових пожеж та рекреацію лісів.
Альтернатива 3 Відсутність регулювання.	Мінімальні	Зростання кількості пожеж в природних екосистемах, збільшення бюджетних витрат на гасіння лісових пожеж та рекреацію лісів.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Затвердити Правила в новій редакції.	Високі	Часові витрати на ознайомлення з новою редакцією Правил.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 2 Невтручання і залишення існуючої ситуації.	Мінімальні	Ріст соціальної напруженості та ризиків погіршення екологічного стану у зв'язку із забрудненням повітря через збільшення кількості пожеж у природних екосистемах. Може призвести до безповоротних екологічних наслідків та значних економічних втрат. Втрата можливості використовувати ліс, зокрема як для оздоровчої, рекреаційної та естетичної функції.
Альтернатива 3 Відсутність регулювання.	Мінімальні	Ріст соціальної напруженості та ризиків погіршення екологічного стану у зв'язку із забрудненням повітря через збільшення кількості пожеж у природних екосистемах. Може привести до безповоротних екологічних наслідків та значних економічних втрат. Несвоєчасність отримання населенням інформації щодо виникнення надзвичайних ситуацій.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць.	відсутні	802	відсутні	відсутні	802
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків.	X	100	X	X	X

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Затвердити Правила в новій редакції. Обраний спосіб забезпечує досягнення цілей державного регулювання.	Високі. Застосування суб'єктами господарювання регуляторного акта в практичній діяльності створить умови для здійснення профілактичних заходів, які забезпечать збереження лісів від пожеж, а також зменшення шкоди, що завдається	Витрати у середніх суб'єктів господарювання становлять за 1 рік – 217342 тис. грн., а за 5 років-1086710 тис. грн.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	стихійними природними явищами та техногенними впливами та дозволяє уникнути конфлікту інтересів із громадськістю. Будуть створені єдині та чіткі вимоги щодо пожежної безпеки в лісах України	
Альтернатива 2 Невтручання і залишення існуючої ситуації.	Відсутні.	Відсутні. В існуючій редакції Правил не враховані вимоги чинного законодавства.
Альтернатива 3 Відсутність регулювання.	Відсутні.	Максимальні. Відсутність регулювання призведе до несвоєчасного вжиття суб'єктами господарювання достатніх і вичерпних заходів до попередження і гасіння лісових пожеж.

Витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта (згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта)

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Затвердити нові Правила.	Витрати у середніх суб'єктів господарювання становлять за 1 рік – 217342 тис. грн., а за 5 років – 1086710 тис. грн.
Альтернатива 2 Невтручання і залишення існуючої ситуації.	217342 тис. грн..
Альтернатива 3 Відсутність регулювання.	Відсутні

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на охорону лісів від пожеж (утримання відомчої пожежної охорони, проведення профілактичних попереджувальних протипожежних заходів, благоустрій рекреаційних ділянок, гасіння лісових пожеж, ремонт об'єктів протипожежного призначення, організація та утримання лісових пожежних станцій, створення резерву пально-мастильних матеріалів, гривень.	260000	1300000
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень.	6500	32500
3	Витрати, пов'язані з веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень.	600	3000
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень.	1000	5000
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень.	2100	10500
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень.	800	4000
7	Витрати, пов'язані із найманням додаткового персоналу, гривень.		
8	Інше (уточнити), гривень.		
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень.	271000	1355000
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць.	802	802
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень.	217342000	1086710000

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва відсутні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	4	Проблема більше існувати не буде.
Альтернатива 2	1	Проблема продовжує існувати.
Альтернатива 3	1	Кількість проблем, викликаних відсутністю регулювання питань пожежної безпеки, збільшиться.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Забезпечення належного контролю за пожежною безпекою лісових насаджень держави на площі 10,4 млн га, своєчасне реагування на можливі фактори негативного впливу на ліси та оперативне і якісне здійснення відповідних господарських заходів для збереження лісів як стратегічно важливого об'єкта екології та економіки нашої держави.	У держави та громадян витрати відсутні. У суб'єктів господарювання за 1 рік – 217342 тис. грн., а за 5 років -1086710 тис. грн.	Даний спосіб повністю відповідає нормам чинного законодавства. Сприяє підвищенню готовності сил реагування на надзвичайні ситуації в лісах України та їх оперативній ліквідації.
Альтернатива 2	Вигоди цього способу відсутні.	У держави та громадян витрати відсутні. У суб'єктів господарювання – 1086710 тис. грн.	
Альтернатива 3	Вигоди цього способу відсутні.	У громадян, суб'єктів господарювання та держави витрати відсутні.	

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Обраний спосіб прийняття акта є оптимальним способом досягнення цілей державного впливу, оскільки розроблений, в першу чергу, з метою здійснення заходів щодо запобігання виникненню лісових пожеж та інших надзвичайних ситуацій або небезпечних подій на землях лісового фонду.	Відсутні.
Альтернатива 2	Вигоди від запропонованого способу відсутні, оскільки залишення без змін регулювання, що суперечить вимогам чинного законодавства, не дозволить ефективно ліквідувати загоряння на землях лісового фонду.	Х
Альтернатива 3	Вигоди від запропонованого способу відсутні, оскільки відсутність регулювання зумовить збільшення кількості лісових пожеж, що призведе до економічних збитків держави та виникнення екологічних катастроф.	Х

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проектом наказу Мінагрополітики «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України», у разі його прийняття, буде передбачено:

- 1) інформування громадськості про вимоги пожежної безпеки;
- 2) своєчасне проведення комплексу протипожежних та інших заходів, спрямованих на збереження, охорону та захист лісів;
- 3) забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій в природних екосистемах та дозволить не допустити масштабних лісових пожеж;
- 4) підвищення рівня пожежної безпеки в лісах;
- 5) забезпечення координації спільних дій власників лісів, постійних лісокористувачів та сил цивільного захисту у разі виникнення надзвичайних ситуацій в екосистемах;
- 6) дії суб'єктів господарювання щодо забезпечення виконання вимог з пожежної безпеки в лісах;
- 7) належний захист життя та здоров'я працюючого населення; сприяння зменшенню кількості лісових пожеж.

Способи розв'язання визначеної проблеми.

Прийняття проекту акта дасть можливість удосконалити на законодавчому рівні порядок охорони лісів від пожеж, проектувати та своєчасно здійснювати відповідний комплекс протипожежних заходів. Це єдиний на даний час спосіб розв'язання визначених проблем для забезпечення пожежної безпеки в лісах.

Статтею 86 Лісового кодексу України визначено, що організація охорони і захисту лісів передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на збереження лісів від пожеж, незаконних рубок, пошкодження, ослаблення та іншого шкідливого впливу, захист від шкідників і хвороб.

Власники лісів і постійні лісокористувачі зобов'язані розробляти та проводити в установлений строк комплекс протипожежних та інших заходів, спрямованих на збереження, охорону та захист лісів.

Організаційні заходи, які необхідно здійснити для впровадження регуляторного акта.

1. Центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, забезпечити інформування своїх територіальних органів, структурних підрозділів облдержадміністрацій з питань охорони навколишнього природного середовища, органів місцевого самоврядування, власників лісів, постійних лісокористувачів та громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному веб-сайті.

2. Суб'єктам господарювання у сфері ведення лісового господарства необхідно керуватися нормативними приписами нової редакції Правил пожежної безпеки в лісах України при здійсненні своєї діяльності в частині проведення протипожежних заходів у лісах.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Здійснення фінансових витрат на виконання вимог проекту наказу для органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб не передбачається.

Також дія регуляторного акта не поширюється на суб'єктів малого підприємництва, М-тест не проводився.

Витрати середніх суб'єктів господарювання наведені згідно з додатком 2 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта відповідно.

Необхідно зазначити, що прийняття проекту наказу не передбачає утворення державних структур управління і не потребує додаткових матеріальних та інших витрат.

Для впровадження та виконання вимог регуляторного акта органам державної влади не потрібно додаткових витрат з бюджету.

Для впровадження та виконання вимог регуляторного акта органам державної влади не потрібно додаткових витрат з бюджету. Тому розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування здійснюється згідно з додатком 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не здійснювався.

VII. Обґрунтування запропонованого строку чинності регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта необмежений, оскільки строки дії Лісового кодексу України і Кодексу цивільного захисту України, на виконання яких розроблено цей регуляторний акт, не обмежені у часі.

Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни законодавчих актів України вищої юридичної сили, на виконання яких розроблений цей проект регуляторного акта.

Цей регуляторний акт набирає чинності відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта, – прямих надходжень до державного бюджету не передбачається.

2. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта, – на всіх власників лісів і постійних лісокористувачів, у поточному році їх кількість становить 802 суб'єкти господарювання.

3. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень регуляторного акта – середній, оскільки повідомлення про оприлюднення, проект постанови та аналіз регуляторного впливу акта розміщено на офіційному веб-сайті Мінагрополітики (www.minagro.gov.ua).

4. Час, що необхідно буде витратити суб'єктам господарювання та/або фізичним особам для виконання вимог акта, – фактично не змінюватиметься.

Показниками результативності проекту наказу буде:

1) зменшення кількості пожеж у лісах державних підприємств, які належать до сфери діяльності Держлісагентства, на п'ять відсотків (за даними щорічної звітності Держлісагентства);

2) зменшення кількості пожеж у лісах, включаючи всіх лісокористувачів та ліси природно-заповідного фонду, на три відсотки (за даними Державної служби статистики України);

3) збільшення на один відсоток кількості профілактичних та попереджувальних заходів із охорони лісу від пожеж по Держлісагентству, у тому числі облаштування протипожежних розривів, заслонів і бар'єрів та мінералізованих смуг, перекриття позапланових доріг;

4) зменшення прямих та побічних збитків від лісових пожеж за п'ять років на один відсоток.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії регуляторного акта буде здійснюватись Мінагрополітики шляхом аналізу виникнення і ліквідації надзвичайних ситуацій, викликаних лісовими пожежами.

Базове відстеження здійснюватиметься до дня набрання чинності проекту постанови шляхом опрацювання пропозицій від фізичних та юридичних осіб, які надходитимуть до зазначеного проекту постанови.

Повторне відстеження буде здійснено через рік після набрання чинності постанови, але не пізніше ніж через два роки на підставі аналізу виникнення лісових пожеж.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів із повторного відстеження, шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

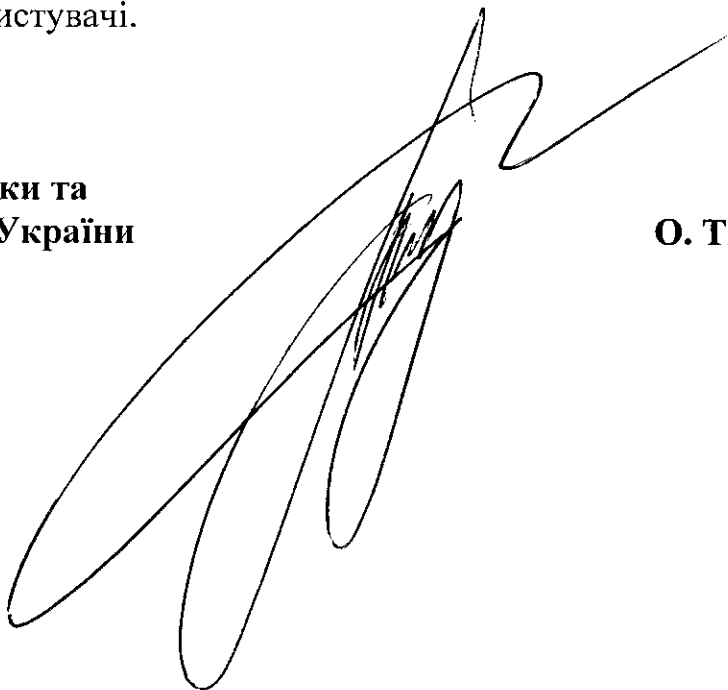
Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності, – статистичний.

Для відстеження результативності будуть використовуватись дані, отримані за результатами річних звітів територіальних органів Держлісагентства, постійних лісокористувачів та власників лісів.

У разі виявлення неврегульованих та проблемних моментів шляхом проведення аналізу показників дії цього акта та шляхом внесення відповідних змін ці моменти буде виправлено.

Цільові групи, які будуть залучатись для проведення відстежень, – 24 територіальні органи Держлісагентства, Державне підприємство «Лісогосподарський інноваційно-аналітичний центр», 802 власники лісів і постійні лісокористувачі.

**В. о. Міністра
аграрної політики та
продовольства України**

О. ТРОФІМЦЕВА

**Повідомлення про оприлюднення
проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства
України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України»**

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України» (далі – проект наказу) Мінагрополітики оголошує про його публікацію.

Проект наказу розроблений у зв'язку із втратою чинності Закону України «Про пожежну безпеку» та набрання чинності Кодексу цивільного захисту України та Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

Проектом наказу пропонується вдосконалити нормативну базу з лісопожежної тематики, визначити ступень участі власників лісу в процесі проведення профілактичних протипожежних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на території земель лісогосподарського призначення України, забезпечити захист населення і територій від надзвичайних ситуацій в природних екосистемах.

Проект наказу разом з аналізом регуляторного впливу розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-порталі Мінагрополітики www.minagro.gov.ua.

Зауваження та пропозиції до проекту наказу та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі просимо надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за такими адресами:

Міністерство аграрної політики та продовольства України:
вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001;
відповідальний виконавець Бондарчук Ольга Миколаївна;
e-mail: olga.bondarchuk@minagro.gov.ua;
тел.: 226-22-12.

Державне агентство лісових ресурсів України:
вул. Шота Руставелі, 9а, м. Київ, 01601;
відповідальний виконавець Наулік Леонід Ростиславович,
e-mail: ohorona@dkg.gov.ua;
тел.: 235-85-47.

Державна регуляторна служба України:
вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011.

**В. о. Міністра
аграрної політики та
продовольства України**

О. ТРОФІМЦЕВА